

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
PRZEDMIOTY HUMANISTYCZNE
J.POLSKI, HISTORIA,
WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE,
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA
KLASY IV – VIII
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 28 W BIELSKU-BIAŁEJ**

I POSTANOWIENIA OGÓLNE:

1. Ocenianiu w szkole podlegają:
 - a. osiągnięcia edukacyjne ucznia;
 - b. zachowanie ucznia.

2. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych i zachowania ucznia odbywa się w ramach oceniania wewnątrzszkolnego.

3. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej, określonej w odrębnych przepisach i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę oraz formułowaniu oceny.

4. Ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu:
 - a. informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz postępach w tym zakresie;
 - b. udzielenie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć, by osiągnąć większe sukcesy edukacyjne na miarę jego możliwości;
 - c. udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
 - d. motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
 - e. dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;
 - f. umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

5. Ocenianie wewnątrzszkolne obejmuje - w zakresie nauczania przedmiotowego:
 - a. formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych;

- b. ustalanie ocen bieżących i śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- c. formułowanie w przypadku braku oceny wyrażonej stopniem szkolnym informacji o aktualnym stanie wiedzy i umiejętności ucznia wraz ze wskazówkami do dalszej pracy;
- d. przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych;
- e. ustalenie rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- f. ustalenie warunków i trybu otrzymania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych;
- g. ustalanie warunków i sposobu przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia.

6. Ocena jest informacją, w jakim stopniu uczeń spełnił wymagania programowe postawione przez nauczyciela, nie jest karą ani nagrodą.

II ZASADY OCENIANIA OGÓLNE:

1. W ocenianiu obowiązują następujące zasady:

a. zasada częstotliwości i rytmiczności:

- uczeń oceniany jest na bieżąco i rytmicznie;

- ocena końcowa jest średnią ocen cząstkowych – jest zgodna z wewnątrzszkolnym systemem oceniania:

Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej ocena za pierwsze półrocze oraz ocena roczna z zajęć edukacyjnych jest średnią ważoną z zastrzeżeniem:

od 0,0 do 1,59 – ocena niedostateczna;

od 1,60 do 2,69 – ocena dopuszczająca (przy wadze 1,54 – możliwość podwyższenia oceny);

od 2,7 do 3,74 – ocena dostateczna (przy wadze 2,64 – możliwość podwyższenia oceny);

od 3,75 do 4,74 – ocena dobra (przy wadze 3,69 – możliwość podwyższenia oceny);

od 4,75 do 5,39 – ocena bardzo dobra (przy wadze 4,69 – możliwość podwyższenia oceny);

od 4,75 i uzyskanie tytułu laureata konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim // laureata lub finalisty ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej bądź od 5,4 – ocena celująca.

O sposobie podwyższenia oceny decyduje nauczyciel, jeśli uczeń uzyskał odpowiednią średnią ważoną (1,54; 2,64; 3,69; 4,69) oraz wykazywał właściwą postawę na zajęciach lekcyjnych (tj. sumiennosc, aktywnosc, respektowanie poleceń i systematycznosc). Ostateczna decyzję podejmuje nauczyciel.

Ocena roczna uwzględnia całoroczną pracę ucznia. Jeżeli uczeń za II półrocze uzyskał ocenę wyższą o jeden stopień niż za I półrocze, nauczyciel może wystawić tę ocenę jako roczną.

Minimalna liczba ocen cząstkowych w ciągu półrocza, na podstawie których wystawia się ocenę klasyfikacyjną (śródroczną i roczną) wynosi:

- 1) z przedmiotów odbywających się raz w tygodniu – co najmniej 3 oceny,
- 2) z przedmiotów odbywających się dwa razy w tygodniu – co najmniej 4 oceny,
- 3) z przedmiotów odbywających się trzy razy w tygodniu – co najmniej 5 ocen,
- 4) z przedmiotów odbywających się cztery razy w tygodniu – co najmniej 6 ocen,
- 5) z przedmiotów odbywających się pięć razy w tygodniu – co najmniej 7 ocen.

b. zasada jawności kryteriów – uczeń i jego rodzice znają kryteria oceniania, zakres materiału z każdego przedmiotu oraz formy pracy podlegające ocenie;

c. zasada różnorodności wynikająca ze specyfiki każdego przedmiotu;

d. zasada różnicowania wymagań – zadania stawiane uczniom powinny mieć zróżnicowany poziom trudności i dawać możliwość uzyskania wszystkich ocen;

e. zasada otwartości – wewnątrzszkolne ocenianie podlega weryfikacji i modyfikacji w oparciu o okresową ewaluację.

2. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów i rodziców o:

a. wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;

b. sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;

c. warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.

3. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców.

4. Nauczyciel obowiązany jest do przekazania uczniom informacji zwrotnej, która zawiera 4 elementy: wyszczególnienie dobrych elementów pracy ucznia, wskazówki, co wymaga poprawy, wskazówki, w jaki sposób uczeń powinien poprawić pracę oraz sugestie, w jakim kierunku uczeń powinien dalej pracować.

5. W ramach udzielania uzasadnienia ustalonej oceny nauczyciel wypracowuje swój system zapisu lub ustnej informacji zwrotnej. Może on być informacją tabelaryczną lub sformułowaną w postaci zdań (może być także inny sposób).

6. Nauczyciele, za pośrednictwem uczniów, przekazują rodzicom / opiekunom prawnym sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne uczniów.

7. Dokumentację egzaminu klasyfikacyjnego oraz poprawkowego uczeń i jego rodzice/opiekunowie prawni otrzymują do wglądu na terenie szkoły – dotyczy klas IV – VIII.

8. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, nauczyciele przekazują rodzicom / opiekunom prawnym sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczniów. Przechowują natomiast kserokopie tych prac do 31 sierpnia danego roku szkolnego.

9. Oceny bieżące oraz oceny klasyfikacyjne śródroczne ustala się według następującej skali, z następującymi skrótami literowymi:

stopień celujący - 6 - cel;
stopień bardzo dobry - 5 - bdb;
stopień dobry - 4 - db;
stopień dostateczny - 3 - dst;
stopień dopuszczający - 2 - dop;
stopień niedostateczny - 1 - ndst.

10. Dopuszcza się stosowanie znaków „+”, „-”, w ocenianiu bieżącym.

11. Oceny bieżące odnotowuje się w mobiDzienniku klasy w formie cyfrowej. Oceny klasyfikacyjne w rubrykach przeznaczonych na ich wpis, a także w arkuszach ocen i protokołach egzaminów poprawkowych, klasyfikacyjnych i sprawdzających – słownie, w pełnym brzmieniu.

12. Informacje o osiągnięciach i postępach ucznia w nauce nauczyciel przedstawia uczniowi na bieżąco, a rodzicom podczas zebrań klasowych odbywających się według harmonogramu opracowanego przez dyrektora szkoły, a także podczas indywidualnych konsultacji z nimi.

13. Formami pracy ucznia podlegającymi ocenie są:

a. na języku polskim:

- prace pisemne, sprawdziany, prace klasowe – z wagą 5;
- kartkówki, odpowiedzi ustne, sprawdziany z czytania ze zrozumieniem, dyktanda, ćwiczenia ortograficzne, recytacje, – z wagą 3;
- portfolio, praca na lekcji, ewentualnie ocena zeszytu – z wagą 1;
- egzamin próbny – z wagą 0.

b. na historii:

- prace pisemne, sprawdziany, prace klasowe – z wagą 5;

- kartkówki, odpowiedzi ustne, praca z mapą, praca z tekstem źródłowym – z wagą 3;
- prace projektowe, portfolio, praca na lekcji, ewentualnie ocena zeszytu – z wagą 1.

c. na wiedzy o społeczeństwie:

- prace pisemne, sprawdziany, prace klasowe – z wagą 5;
- kartkówki, odpowiedzi ustne, prace projektowe – z wagą 3;
- praca na lekcji, ewentualnie ocena zeszytu – z wagą 1.

d. na edukacji dla bezpieczeństwa:

- sprawdziany, zajęcia praktyczne (RKO) – z wagą 5;
- kartkówki, zajęcia praktyczne (pozycja bezpieczna / bandażowanie) oraz odpowiedzi ustne – z wagą 3;
- inne prace praktyczne, projekty – z wagą 2;
- praca na lekcji – z wagą 1.

Formami pracy ucznia podlegającymi bieżącej ocenie są również osiągnięcia w konkursach szkolnych, międzyszkolnych i innych (za wyjątkiem konkursów przedmiotowych i olimpiad wymienionych w pkt. 1). W zależności od typu konkursu i rodzaju osiągnięcia uczniowi odnotowuje się cząstkową ocenę celującą z wagą 3, 4 lub 5.

14. Kartkówka dotyczy materiału z trzech ostatnich tematów realizowanych na maksymalnie pięciu ostatnich lekcjach, przy czym nie musi być ona zapowiadana.

15. Klasówka (sprawdzian diagnostyczny) obejmuje większą partię materiału określoną przez nauczyciela z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Termin winien być odnotowany w dzienniku lekcyjnym. Sprawdzian tego typu trwa jedną, dwie godziny lekcyjne.

16. W ocenianiu bieżącym stosuje się następujące warunki:

- a. bieżące ocenianie wynikające z przedmiotowych zasad oceniania winno być dokonywane systematycznie;
- b. uczeń powinien zostać oceniony z każdej sprawności charakterystycznej dla danego przedmiotu;
- c. przy ocenianiu nauczyciel uzasadnia ocenę, daje uczniowi wskazówki, w jaki sposób może on poprawić swoje osiągnięcia edukacyjne;
- d. uzasadnienie powinno być sformułowane w sposób życzliwy dla ucznia i powinno uwzględniać jego wysiłek w uzyskaniu osiągnięć edukacyjnych;
- e. w uzasadnieniu nauczyciel stosuje zasadę pierwszeństwa zalet.

17. Sprawdziany powinny być sprawdzone i omówione z uczniami najpóźniej po upływie 10 dni roboczych od dnia ich przeprowadzenia i najpóźniej na dwa tygodnie przed podaniem oceny proponowanej.

18. Uczeń, który nie był obecny na sprawdzianie, ma obowiązek napisać go w terminie wyznaczonym przez nauczyciela przedmiotu. Do czasu uzupełnienia braku w rubryce przeznaczonej na dany sprawdzian wpisuje się „nb”. W przypadku, jeśli uczeń nie stawia się w wyznaczonym terminie i nieobecność ucznia nie zostanie usprawiedliwiona w terminie 3 dni od wyznaczonej daty sprawdzianu, nauczyciel przedmiotu wpisuje ocenę niedostateczną.

Uczeń, który nie był obecny na kartkówce, ma obowiązek napisać ją w terminie wyznaczonym przez nauczyciela przedmiotu. Do czasu uzupełnienia braku w rubryce przeznaczonej na daną kartkówkę wpisuje się „nb”. W przypadku, jeśli uczeń nie stawia się w wyznaczonym terminie i nieobecność ucznia nie zostanie usprawiedliwiona w terminie 3 dni od wyznaczonej daty kartkówki, nauczyciel przedmiotu wpisuje ocenę niedostateczną.

Jeżeli nauczyciel przedmiotu uzna, że napisanie zaległej kartkówki nie jest konieczne, uczeń może być zwolniony z tego obowiązku.

19. Uczeń, który otrzymał ze sprawdzianu bądź innej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ocenę niedostateczną lub wyraża wolę poprawy wyższej oceny niż niedostateczna, może przystąpić do jej poprawy – jednokrotnie, w terminie ustalonym przez nauczyciela, w ciągu dwóch tygodni od dnia uzyskania informacji o ocenie. Wówczas w tej samej kolumnie wpisuje się poprawę oceny tylko w stopniach wyższych, a ocena wyjściowa zostaje automatycznie anulowana poprzez skreślenie. Jeśli uczeń przystępujący do poprawy uzyska tę samą bądź niższą ocenę niż wyjściowa, nauczyciel jest zobowiązany odnotować ten fakt za pomocą „kropki”. Uczeń w danym półroczu może poprawić trzy wybrane przez siebie oceny z języka polskiego, trzy oceny – z historii, trzy oceny – z wiedzy o społeczeństwie, dwie oceny – z edukacji dla bezpieczeństwa. Poprawa sprawdzianu bądź innej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności opracowana przez nauczyciela powinna zawierać podobne, lecz nie identyczne zadania / przykłady / ćwiczenia w porównaniu do w/w sprawdzianu lub innej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności.

20. Zmiana terminu sprawdzianu (odejście od ustalonego harmonogramu) z ważnego powodu (np. choroba nauczyciela) może nastąpić z zachowaniem pkt.18.

21. W ciągu jednego tygodnia uczeń może pisać maksymalnie trzy sprawdziany, jeden w ustalonym dniu.

22. Ustala się progi procentowe ocen przy ocenianiu prac pisemnych:

0% - 30%	niedostateczny
31% - 32%	-dopuszczający
33% - 48%	dopuszczający
49% - 50%	+dopuszczający
51% - 52%	-dostateczny
53% - 68%	dostateczny
69% - 70%	+dostateczny
71% - 72%	-dobry
73% - 88%	dobry
89% - 90%	+dobry
91%	- bardzo dobry
92% - 99%	bardzo dobry
100%	celujący

Nauczycieli języka polskiego obowiązuje jednolity sposób oceniania dyktand:

- 0 błędów – ocena celująca;
- 1 błąd – ocena bardzo dobra;
- 2,3 błędy – ocena dobra;
- 4 błędy – ocena dostateczna;
- 5 błędów – ocena dopuszczająca;
- 6 i więcej błędów – ocena niedostateczna.

23. Uczeń ma prawo zgłosić brak przygotowania do lekcji (również braku podręcznika, ćwiczeń, zeszytu) wyłącznie na początku lekcji – przed wywołaniem do odpowiedzi lub zapowiedzeniem kartkówki – oznaczane w dzienniku znakiem „np” o wadze 0;

24. Aktywność na lekcji w kl. VII oraz VIII oceniana jest za pomocą plusów i minusów, przy czym cztery plusy to ocena bardzo dobra, trzy plusy i jeden minus ocena dobra, dwa plusy i dwa minusy ocena dostateczna, jeden plus i trzy minusy ocena dopuszczająca, a cztery minusy ocena niedostateczna.

25. Uczeń otrzymuje ze sprawdzianu jedną ocenę; chyba że składa się on z dwóch części: wypracowania i części zadaniowej różnego typu (test wiadomości, czytania ze zrozumieniem, części gramatycznej, ortograficznej, innej, na historii z części dotyczącej wiedzy i części związanej z badaniem umiejętności – np. praca z tekstem źródłowym, praca z mapą) – wtedy nauczyciel ma prawo do wystawienia dwóch ocen.

26. W przypadku dłuższej nieobecności w zależności od czasu jej trwania uczeń ma prawo:

- a. w pierwszym dniu po nieobecności trwającej co najmniej tydzień nie pisać kartkówek;

- b. przez dwa kolejne dni nadrabiać zaległości i uzupełniać materiał (zeszyty przedmiotowe, ćwiczenia, uzupełniać wiadomości);
- c. w trakcie pierwszych zajęć danego przedmiotu po nieobecności krótszej niż tydzień uczeń ma prawo być zwolnionym z kartkówki, ale tylko w wypadku trudności ze zrozumieniem materiału;
- d. w przypadku nieobecności jednodniowej oraz jednogodzinnej powyższe ustalenia nie obowiązują;
- e. postanowienia nie dotyczą uczniów notorycznie uchylających się od uczęszczania na lekcje danego przedmiotu oraz notorycznie uchylających się od realizowania obowiązku szkolnego.

27. Nie ocenia się ucznia negatywnie w dniu powrotu do szkoły po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności. Ocenę pozytywną nauczyciel wpisuje do dziennika lekcyjnego na życzenie ucznia. Nieobecność musi być usprawiedliwiona przez rodzica w terminie 7 dni od dnia powrotu ucznia do szkoły.

28. Nie ocenia się negatywnie ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej (wypadek, śmierć bliskiej osoby i inne przyczyny niezależne od woli ucznia). Ocenę pozytywną nauczyciel wpisuje do dziennika lekcyjnego na życzenie ucznia.

29. Uczniowie klas czwartych nie otrzymują ocen negatywnych do 15 września danego roku szkolnego.

III ZASADY KLASYFIKOWANIA ROCZNEGO:

1. Za przewidywaną ocenę roczną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela zgodnie z terminem ustalonym w wewnątrzszkolnym systemie oceniania Szkoły Podstawowej nr 28 w Bielsku-Białej.
2. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień i tylko w przypadku, gdy co najmniej połowa uzyskanych przez niego ocen cząstkowych jest równa ocenie, o którą się ubiega, lub od niej wyższa.
3. Warunki ubiegania się o możliwość przystąpienia ucznia do egzaminu sprawdzającego:
 - a. frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie niższa niż 80% (z wyjątkiem długotrwałej choroby);
 - b. usprawiedliwienie wszystkich nieobecności na zajęciach;
 - c. przystąpienie do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych;

- d. uzyskanie ze wszystkich sprawdzianów i prac pisemnych ocen pozytywnych (wyższych niż ocena niedostateczna), również w trybie poprawy ocen niedostatecznych;
 - e. skorzystanie z wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy, w tym – konsultacji.
4. Uczeń ubiegający się o podwyższenie oceny zwraca się z pisemnym wnioskiem do wychowawcy klasy, w ciągu 7 dni od ostatecznego terminu poinformowania uczniów o przewidywanych ocenach rocznych.
 5. Wychowawca klasy i nauczyciel przedmiotu sprawdzają spełnienie wymogów.
 6. W przypadku spełnienia przez ucznia wszystkich warunków nauczyciel przedmiotu wyrażają zgodę na przystąpienie do poprawy oceny.
 7. W przypadku niespełnienia któregośkolwiek z warunków wymienionych w punkcie 4 wniosek ucznia nie jest realizowany, a wychowawca lub nauczyciel odnotowuje na wniosku przyczynę odmowy jego realizacji.
 8. Uczeń spełniający wszystkie warunki najpóźniej na 7 dni przed klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej przystępuje do przygotowanego przez nauczyciela przedmiotu dodatkowego sprawdzianu pisemnego, obejmującego tylko zagadnienia ocenione poniżej jego oczekiwań.
 9. Sprawdzian, oceniony zgodnie z Przedmiotowym Systemem Oceniania, zostaje dołączony do dokumentacji wychowawcy klasy.
 10. Poprawa oceny rocznej może nastąpić jedynie w przypadku, gdy sprawdzian został zaliczony na ocenę, o którą ubiega się uczeń lub ocenę wyższą.
 11. Ostateczna ocena roczna nie może być niższa od oceny proponowanej, niezależnie od wyników sprawdzianu, do którego przystąpił uczeń w ramach poprawy.

IV USTALENIA DODATKOWE:

Nauczycieli obowiązuje jednolity wpis nazewnictwa ocen do dziennika lekcyjnego obejmujący tożsame zakresy:

**WZÓR WPISU DO DZIENNIKA LEKCYJNEGO –
język polski**

WIEDZA:	ORTOGRAFIA:	UMIEJĘTNOŚCI:	AKTYWNOŚĆ, POSTAWA:
odpowiedzi ustne; sprawdziany; kartkówki	dyktanda	testy z czytania ze zrozumieniem; wypracowania; recytacja; portfolia	udział w lekcji; udział w konkursach

**WZÓR WPISU DO DZIENNIKA LEKCYJNEGO –
historia**

WIEDZA:	UMIEJĘTNOŚCI:	AKTYWNOŚĆ, POSTAWA:
odpowiedzi ustne; sprawdziany; kartkówki	testy z czytania ze zrozumieniem; praca z tekstem źródłowym	udział w lekcji; udział w konkursach

**WZÓR WPISU DO DZIENNIKA LEKCYJNEGO –
wiedza o społeczeństwie**

WIEDZA:	UMIEJĘTNOŚCI:	AKTYWNOŚĆ, POSTAWA:
odpowiedzi ustne; sprawdziany; kartkówki	testy z czytania ze zrozumieniem; prace projektowe	udział w lekcji; udział w konkursach;

**WZÓR WPISU DO DZIENNIKA LEKCYJNEGO –
edukacja dla bezpieczeństwa**

WIEDZA:	UMIEJĘTNOŚCI:	AKTYWNOŚĆ, POSTAWA
odpowiedzi ustne; sprawdziany; kartkówki	zajęcia praktyczne	udział w lekcji, udział w konkursach

